

De woensdagen tijdens 2004 in het Museum voor Natuurwetenschappen

- januari 2005 -

PublieksObservatorium van de FWI's

Vautierstraat 29
1000 Brussel
PublieksObservatorium@natuurwetenschappen.be
T: NL: 02/627.41.96 FR:02/627.41.94

0. SAMENVATTING

- Ten opzichte van 2003 nam het totale aantal bezoekers tijdens woensdagen in 2004 toe met 0,9% (van 34.625 tot 34.937)
- Ten opzichte van 2003 ontving het museum gemiddeld 76 bezoekers meer tijdens gratis woensdagen in 2004 (van 930 tot 1006);
- Ten opzichte van 2003 bleef het gemiddeld aantal bezoekers tijdens betalende woensdagen ongewijzigd in 2004 (506 In 2003 t.o.v. 505 in 2004)
- In 2004 lag het gemiddelde aantal bezoekers tijdens gratis woensdagen 99% hoger dan tijdens betalende woensdagen (tegenover 84% in 2003)
- In 2004 lag het gemiddelde aantal individuele bezoekers tijdens gratis woensdagen 157% hoger dan tijdens betalende woensdagen. (tegenover 150% in 2003)

1. INLEIDING

Het Museum voor Natuurwetenschappen besliste om vanaf 1 juli 1997 de toegankelijkheid van het museum voor minder draagkrachtigen te vergroten door elke eerste woensdagnamiddag van de maand het museum gratis open te stellen.

Over het effect van deze gratis toegang tijdens één namiddag per maand werd in 2002 in het Museum voor Natuurwetenschappen een mini-enquête gehouden tijdens een van deze namiddagen.¹ In 2004 werd een rapport opgesteld waarin het aantal bezoekers tijdens gratis woensdagen van 2003 werd vergeleken met het aantal bezoekers tijdens betalende woensdagen van datzelfde jaar².

Op basis van de gegevens van de kassaregistratie werden de bezoekcijfers tijdens de woensdagen in 2004 op dezelfde manier onder de loep genomen. Dit rapport volgt dezelfde structuur als het rapport voor de gegevens van 2003.

In samenwerking met de onthaal- en informaticadienst werden rapporten gedraaid waarin de bezoekers van het Museum tijdens de woensdagen van 2004 in gedetailleerde categorieën werden ondergebracht.

2. VOORBESCHOUWINGEN

In de data van het kassaregistratiesysteem kon voor dit rapport een onderscheid gemaakt worden tussen de voormiddag en de namiddag tijdens de eerste woensdag van de maand, maar niet tijdens de overige woensdagen van het jaar. Bijgevolg dienen de woensdagen als geheel te worden bestudeerd.

Er bestaan verschillende tarieven, en bijgevolg ook tickets, voor verschillende leeftijdsgroepen. Voor jongeren lopen deze categorieën echter vaak in elkaar over. De eenduidige leeftijdsgrenzen die het kassaregistratiesysteem toelaat zijn de volgende: jonger dan 25 jaar³, volwassenen, ouder dan 65 jaar. In wat volgt zullen dus de volgende categorieën worden gebruikt: jonger dan 25, volwassene en senior.⁴

De eerste woensdag van de maand zal systematisch de 'gratis woensdag' worden genoemd; met 'betalende woensdag' zal worden verwezen naar de overige woensdagen.

¹ Baugard, D, *Le public du premier mercredi après-midi du mois gratuit au Muséum des Sciences Naturelles*, Maart 2002, KBIN Brussel, onuitgegeven.

² PublieksObservatorium van de FWI's, *De woensdagen tijdens 2003 in het Museum voor Natuurwetenschappen*, januari 2004, KBIN Brussel, onuitgegeven.

³ De categorie 'jonger dan 25 jaar' is samengesteld uit schoolgaande kinderen, studenten en groepsbezoekers die jonger zijn dan 25 jaar.

⁴ In tegenstelling tot de analyse voor 2003 werd in dit rapport geen categorie 'andere' weerhouden. De bezoekers die niet in leeftijdsklassen konden worden ondergebracht, 'vrienden van het museum', personen met een persoonlijke uitnodiging, en personen die genieten van de gehandicaptenkorting, werden als volwassenen beschouwd.

Voor het berekenen van de gemiddelden werden de hoogste en de laagste waarneming weggelaten en dit zowel voor de gratis woensdagen als voor de betalende woensdagen.⁵ Voor berekeningen met absolute aantallen werden geen waarnemingen weggelaten.

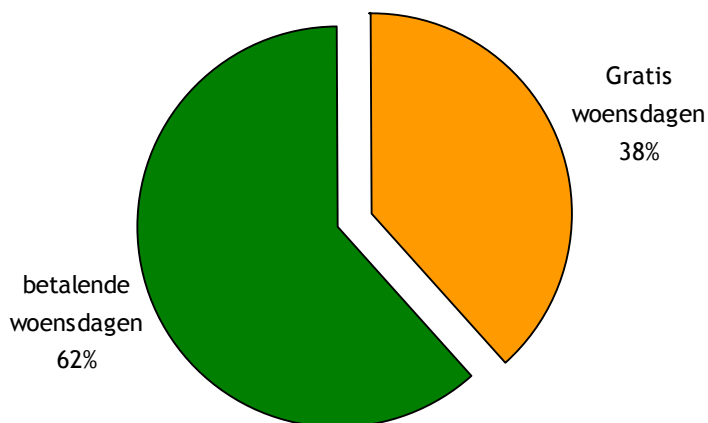
3. DE CIJFERS

In 2003 bezochten in totaal 34.937 mensen het museum op een woensdag, 13.411 deden dit op een eerste woensdag van de maand, 21.526 mensen bezochten het museum tijdens een van de 40 andere woensdagen. (TABEL 1)

T1 - Verdeling van bezoekers en woensdagen

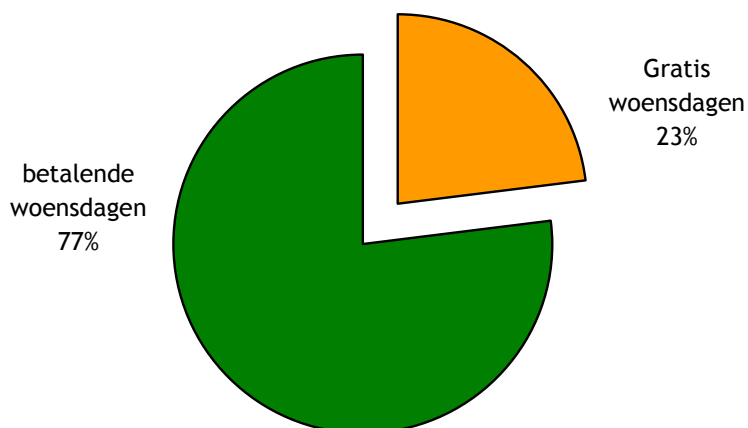
		Gratis woensdagen	Betalende woensdagen	Totaal
Aantal bezoekers	2003	12.920	21.705	34.625
	2004	13.411	21.526	34.937
	Verschil 03-04	+ 3,8 %	- 0,8 %	+ 0,9 %
Proportie bezoekers	2003	37,3%	62,7%	100%
	2004	38,4%	61,6%	100%
Aantal woensdagen	2003	11	41	52
	2004	12	40	52
Proportie woensdagen	2003	21,2%	78,8%	100%
	2004	23,1%	76,9%	100%

G1 - verdeling bezoekers 2004

⁵ Volgende data werden weggelaten : Gratis : 3 november (2881 bezoekers) en 1 september (471 bezoekers). Betalend : 29 december (2232 bezoekers) en 29 september (111 bezoekers)

G2 - verdeling woensdagen

Tijdens gratis woensdagen bezocht een grotere proportie van het totale aantal bezoekers dan zou verwacht worden aan de hand van de verdeling van gratis en betalende woensdagen (GRAFIEK 1 en GRAFIEK 2).

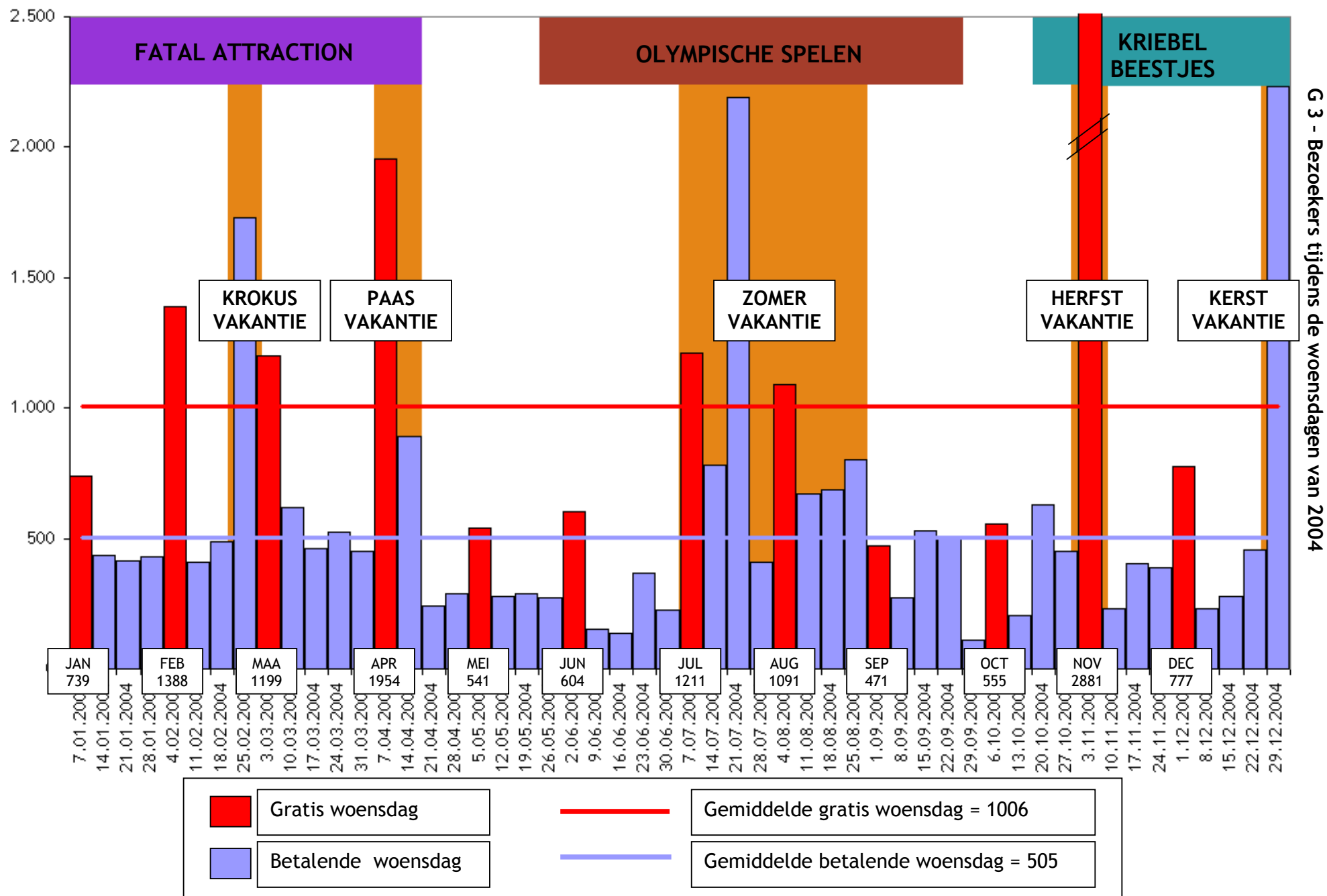
Grafiek 3 laat de verdeling zien van de bezoekers over alle woensdagen van 2004. Het museum ontving tijdens de eerste woensdag van de maand in 2004 gemiddeld 1006 bezoekers, terwijl tijdens de gewone woensdagen gemiddeld 505 mensen het museum bezochten. Dit betekent een gemiddelde stijging van 99% ten opzichte van betalende woensdagen.

T2 - Hoogste, laagste en gemiddeld bezoekersaantal

		Gratis woensdagen	Betalende woensdagen
Hoogste	2003	4.318	1.887
	2004	2.881	2.232
Laagste	2003	236	75
	2004	471	111
Gemiddelde	2003	930	506
	2004	1006	505

De topwoensdagen van 2004 waren 3 november (gratis woensdag) met 2881 bezoekers en 29 december (betalende woensdag) met 2232 bezoekers. Aan het andere uiteinde waren de zwakste woensdagen 1 september (gratis woensdag) met 471 bezoekers en 29 september (betalende woensdag) met 111 bezoekers

De top 5 van meest bezochte woensdagen vallen allen tijdens schoolvakanties. Dat vakantieperiodes topdagen zijn voor het museum, valt eveneens op te maken uit het feit dat van de 15 drukste woensdagen, 11 in een vakantieperiode gelegen zijn.

De minst drukke woensdagen vallen tijdens periodes zonder tijdelijke tentoonstellingen (tussen FATAL ATTRACTION en OLYMPISCHE SPELEN en tussen OLYMPISCHE SPELEN en KRIEBELBEESTJES), alsook tijdens examenperiodes (juni en december) en het begin van het schooljaar (september).

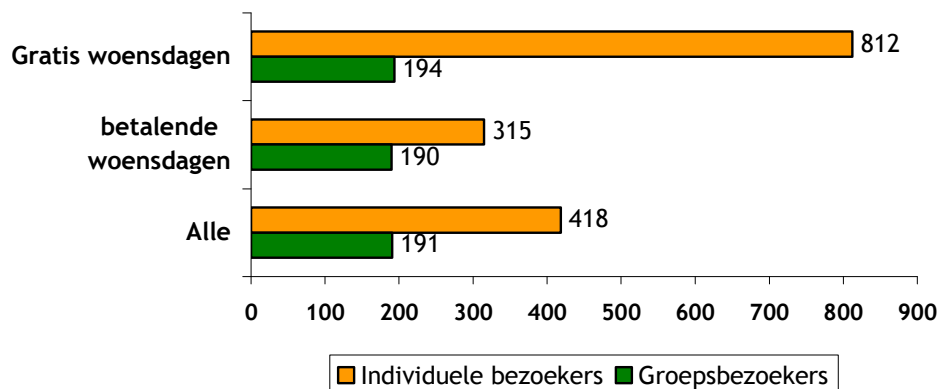
4. DE SAMENSTELLING VAN HET PUBLIEK TIJDENS DE WOENSDAGEN

4.1. Groepsbezoekers en individuele bezoekers

Het gemiddelde aantal groepsbezoekers verschilt niet tussen gratis woensdagen en betalende woensdagen. De stijging in absolute aantallen is volledig toe te schrijven aan de toename van het aantal individuele bezoekers (GRAFIEK 4).

Het museum ontvangt zowel tijdens gratis woensdagen als tijdens betalende woensdagen ongeveer 190 groepsbezoekers. Het gemiddelde aantal individuele bezoekers stijgt van 315 tijdens betalende woensdagen naar 812 tijdens gratis woensdagen. De gratis toegang zorgt dus voor een meer dan verdubbeling van het aantal (individuele) bezoekers.

**G4 - Groepsbezoekers vs individuele bezoekers -
gemiddelden voor 2004**

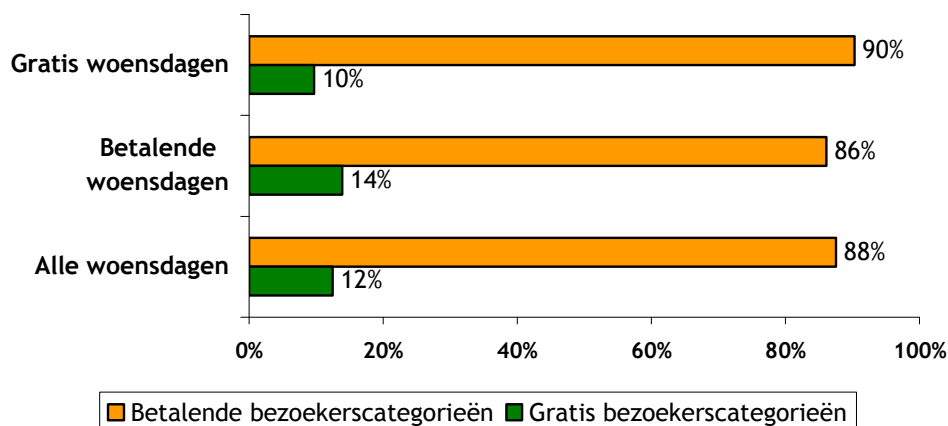
4.2. De gratis en betalende bezoekerscategorieën

Over alle woensdagen van 2004 heen, behoorde 12,5% van de bezoekers tot een van de categorieën die het museum altijd kosteloos mogen bezoeken. Tijdens de gratis woensdagen bedraagt deze proportie 9,7% terwijl deze tijdens betalende woensdagen 13,9% bedraagt. (GRAFIEK 5)

Dit betekent dat tijdens gratis woensdagen de proportie mensen die op andere dagen zou moeten betalen om het museum te bezoeken hoger ligt dan tijdens betalende woensdagen.

Kort gesteld: bezoekers maken effectief gebruik van de gratis woensdagen om kosteloos het museum te bezoeken.

G 5 - Gratis bezoekerscategorieën vs betalende bezoekerscategorieën - gemiddelde proporties 2004

T 3 - Gratis en betalende bezoekerscategorieën

		Gratis categorieën	Betalende categorieën
Gratis woensdagen	2003	11,6%	88,4%
	2004	9,7%	90,3%
Betalende woensdagen	2003	15,2%	84,8%
	2004	13,9%	86,1%
Alle woensdagen	2003	14,1%	85,9%
	2004	12,5%	87,5%

5. BESPREKING

Net als in 2003 was het museum drukker bevolkt tijdens gratis woensdagen dan tijdens de andere woensdagen. Terwijl we in 2003 een globale stijging van 84% zagen in het bezoekersaantal tijdens de gratis woensdagen, nam het aantal bezoekers in 2004 tot met 99% tijdens de gratis woensdagen.

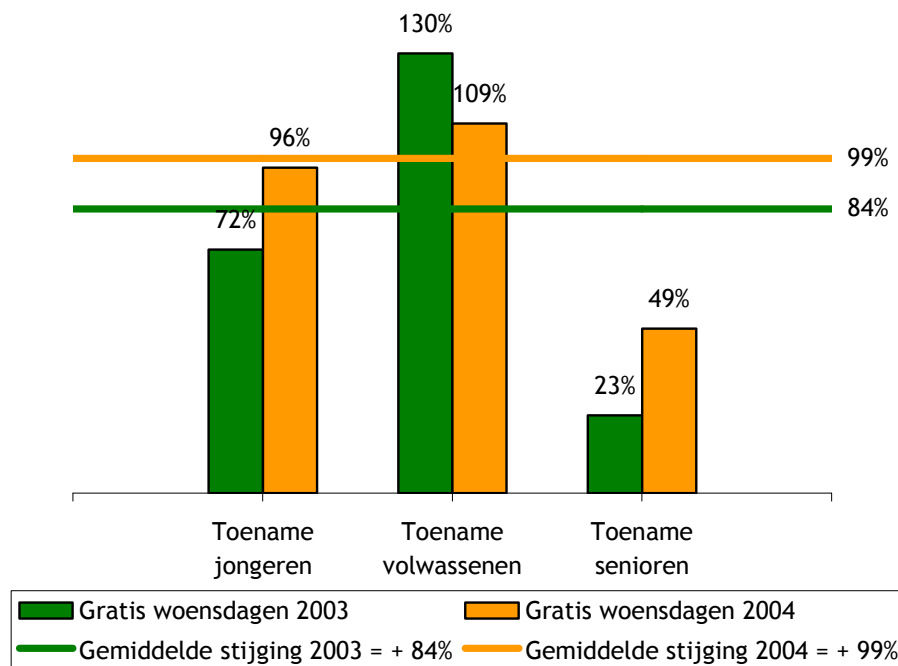
Globaal nam het aantal bezoekers tijdens woensdagen in 2004 toe met bijna 1%. Maar er heeft zich een verschuiving voorgedaan tussen het aantal bezoekers tijdens gratis woensdagen en het aantal bezoekers tijdens betalende woensdagen. Het aantal bezoekers tijdens de gratis woensdagen lag in 2004 3,8 % hoger dan in 2003, en tijdens betalende woensdagen 0,8 % lager dan in 2003. Dit is niet echt een verrassing aangezien 2003 11 gratis en 41 betalende woensdagen kende tegenover 12 gratis en 40 betalende in 2004. Dat het museum in 2004 meer bezoekers heeft ontvangen dan in 2003 is goed nieuws gezien de enorme

toeloop die we in de eerste helft van 2003 gekend hebben met de kaskraker DIG A DINO. In 2004 zien we ook een veel gelijkmatigere verdeling van het bezoekersaantal over het hele jaar dan in 2003 waar we meer pieken en dalen hadden.

Net als in 2003 is er geen verschil tussen het gemiddeld aantal groepsbezoekers tijdens gratis woensdagen en betalende woensdagen. De toename van het aantal bezoekers tijdens gratis woensdagen is dus volledig toe te schrijven aan een grotere toeloop van individuele bezoekers. Terwijl deze op betalende woensdagen gemiddeld met 315 zijn, stijgt hun aantal tot gemiddeld 812 tijdens gratis woensdagen. Dit betekent dat er tijdens gratis woensdagen 157% meer individuele bezoekers naar het museum zijn gekomen ten opzichte van de betalende woensdagen.

De toename van het aantal individuele bezoekers met factor 2,5 tijdens de gratis woensdagen vergeleken met de betalende woensdagen die in 2003 werd gevonden, bleef aldus eveneens in 2004 geldig.

G 6 - Gemiddelde stijging van de bezoekersaantallen per leeftijdscategorie tijdens gratis woensdagen

Ook in 2004 zijn het in de eerste plaats volwassenen die talrijker het museum bezoeken tijdens gratis woensdagen, gevolgd door jongeren en senioren. Maar in 2004 is de toename van het gemiddeld aantal volwassenen echter minder sterk dan in 2003 (van +130% naar +109%)

terwijl de toename van het aantal jongeren en senioren wel gestegen is (jongeren: van +72% naar +96%; senioren: van +23% naar +49%).

Net als in 2003 valt op dat het bezoekersaantal sterk toeneemt tijdens schoolvakanties en dat gratis toegang tijdens een schoolvakantie enkel maar bijdraagt tot de toeloop naar het museum. Deze gratis toegang tijdens schoolvakanties zorgt echter ook voor problemen en frustraties bij de bezoekers.

In grafiek 3 ziet men dat de bezoekersaantallen tijdens de betalende woensdagen die in een schoolvakantie vallen, aanzienlijk hoger zijn dan deze tijdens woensdagen die niet tijdens een schoolvakantie vallen. Soms is er tijdens deze dagen zelfs een dermate grote toeloop dat het kassapersonaal bezoekers moet weigeren omdat de maximumcapaciteit van de tijdelijke tentoonstelling is bereikt. Dit leidt tot situaties waarbij bezoekers die niet op de hoogte waren van de gratis toegang, en dus bereid waren om voor hun ticket te betalen, geen toegang kregen tot de tijdelijke tentoonstelling. Het behoeft geen uitleg dat hoe later de bezoeker in het museum toekomt, hoe groter de kans is dat hij geen toegang meer zal krijgen tot de tijdelijke tentoonstelling. En het spreekt ook voor zich dat hoe groter de afstand tussen het museum en de woonplaats van de bezoeker, hoe later hij in het museum zal toekomen.

6. CONCLUSIE

De conclusies zijn gelijkaardig aan deze in het rapport voor 2003

- Tijdens gratis woensdagen is er meer dan een verdubbeling van het aantal bezoekers in vergelijking met betalende woensdagen
- Tijdens gratis woensdagen ligt de proportie bezoekers die het ganse jaar door recht heeft op gratis toegang iets lager dan tijdens betalende woensdagen.
- Schoolvakanties zorgen op zichzelf al voor een aanzienlijke stijging van de bezoekersaantallen.